

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkesztő:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér.
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A tőzsde.

A tőzsde még akkor is borzasztó fogalom, ha nem beszélget magáról. Ha beszélget, akkor felszakadnak a társadalom nyomoru fekélyei s rettenetes képet nyújtanak. Véres és megrendítő drámák, kriminális szörnyűségek szülő oka a törvényileg megengedett börzejáték. A kik a hirtelen meggazdagodás sovár vágyától üzetve Mammon bálványának templomát — a börzét kultiválják, legtöbb esetben erkölcsi hallottként kerülnek ki onnét.

Mint a monacói játék-barlangból, évenként az ablakon dobnak ki egy pár revolver golyótól örökre elcsendesült játékosok, úgy a börze spekulánsainak is meg vannak a maguk halottai.

Gondoljunk csak két emberre, Bokrosra és Lórire. Ez a két, immár esőndes ember, tragikus bukásával piramidális példát adott, hogy a szörnyű demonnak, a börzének vérfagyasztó karjaitól őrizkedjünk. Ijesztő tanúság az o emlékezetes elzülésük arra, hogy távol tartsuk magunkat Mammon bálványától, mely mindenkor bukással fenyegeti a vakmerő játékosok, a ki szolgálatába állott.

Szomorú dolgok jönnek naponként intő példaként a pénzsovár játékosok elé s még sem okulunk soha.

A börze iránti rokonszenv nem hogy veszítene, sőt folyton nő. Ma már nemcsak a fővárosban, hanem a legkisebb provinciális városokban, sőt falvakban is bőven akadnak emberek, kik a börze-spekuláczióknak esnek áldozatul. Épen ez a baj. Mert voltaképen a börze játékok sohasem azokra hoz veszedelmet, kik a tőzsde éghajlatának minden zefirje iránt inelínálva vannak, hanem a vidéki tájékozatlan balekek fizetik meg drágán a tandíjat. Azok, kiket a tőzsdei agensek szipolyoznak és juttatnak tönkre. Ott van Lóry, Erneyi példája, hány és hány vidéki gazda, kiskereskedő anyagi és erkölcsi romlását okozták.

A börzén való üzérkedés rendszeren titokban megy, mert nagyon sok ember van, főleg a romlatlan erkölésű vidéken, a ki nem tartja a börze játékot egészen tisztességes dolognak, de azért titokban megis játszik, mert szenvedélye, a meggazdagodási vágy űzi hajtja. Ugy van vele, mint a hazard játékos. Az is titkolja, hogy ő a rút szenvedély rabja, mert jól tudja, hogy nagyon sok embernek meg van a maga szigoru elve a játékról s annak üzöiről s mégis játszik, mert szenvedélyét még a társadalom szigoru ítélete sem képes korlátozni.

A solid, becsületes és lelkiismeretes kereskedő, üzér legtöbb esetben tartózkodik a börzétől. Annál nagyobb

előszeretettel vállalkozik arra, a szélhámos, a gyanus előéletű kereskedelmi ágens, a ki előre megfontolt szándékkal keríti hálójába vidéki balekjait, hogy megkoppassa és tönkre tegye. A vidéki spekulánsok ilyen kezekbe kerülnek és mint az éjjeli lepkék a perzselő, égető fényre, úgy rohannak a vidéki balekek az ilyen lelkiismeretlen üzerek kezeibe. Mennyi társadalmi baj fakad ebből, mennyi bu és bánatnak alapoka az a könnyelmű játék.

Belátta már maga a tőzsde-bíró-ság is, hogy meg kell tisztítani a kétes existenciájú üzerektől a tőzsdét és februárban újabb szabályzatokat dolgozott ki, melynek célja a hivatlan elemek eltávolítása lenne De lesz-e haszna?

Nem ezélünk firtatni, hogy az újabb szabályzatnak lesz-e haszna, elér-e az óhajtott eredményt, hanem azt tudjuk, hogy még a budapesti tőzsdén megengedett dolog az, hogy ott százszor akkora mennyiségű buzára köthetnek határidő üzletet, mint a mekkora mennyiség Magyarországon legjobb gazdasági évben terem, míg egyes papirokat lehet a tőzsdén tavasz fondorlattal befolyásolni, fölhajtani, leszállítani, míg az ugynevezett áll ügyletek játszó a főszerepet, — addig a szigorunak nevezett szabályok mit sem fognak használni.

T á r c z a.

Imre és Endre.

— Jelenet a Dráva-parton. —

Bizánczi udvarnál nevelkedett
Bölcs Bela látván, hogy sir szelín áll,
Ekként csinála vegrendeletet:
Idősebbik fiam lesz a király;
Ifjabbé kincsem: gyűjtsön sereget,
S kikötvén majd a Szentföld partinál,
Szent sirtul a pogányt elűzni menjén.
— De trónra vágyó veszi mindezt könnyen.

„Miért, hogy a kor lenne abba' gát:
Két testvér közül ifjabb álné trónra?
Nem . . . ! itt a kincs . . . vagy hordja el
[magát,
Vagy elpusztul, ha még el nem kotródna!"
Szól Endre göggel s beren vett hadát.
Jó bátyja ellen gyűjti jog-tiporva.
Köl Imre is seregevel s délre tart:
Harcz tereül jelölve Dráva-part.

A két sereg legott tábort ütött.
De nem nyugszik, de eselhe . . . Endre:
Hódít a kincs az ellenpart hoztt.
S pártolni kezd át Imre népe rendre.
„Hah! gaszág győzne igazság fölött,

Vigyorgó arezzal, csúfra kárörvendve!
Az nem lehet! Oh, Isten adj erőt.
Tűzleket hogy megbüntethessem őt!"

S megy S így mennydörög (villámként nézve
[szet,

Kezéb' vessző, vért nekül a mellén):
„Meglátom én: szentségtörő kezét
Ki emeli fölket királya ellen . . . !"
„ . . . Mely döbbenet . . . Mely még ellenkezők,
Meghatva, némán nyit most tert az ellen . . .
Király öcsesét sátrából hozza karonfogva . . .
Mélázhat e dologon majd Kene vára foglya.

Hollósi István.

Somogy megye.*)

Írta: Baksay Sándor.

(Folytatás)

Az itt megvonult apró falvak közül csak Mozsgó városka emelkedik ki. Biedermannak művészettel ékesített kastélyával s mintaszerűleg — mint általában a somogyi nagy birtokok — berendezett és kezelt gazdaságával. A hegyseg élen romok, köztök a zselicz-szent-jakabi apátság romjai és a hegyseg lábainál köröskörül Báté, Kaposmérő, a

*) Az osztrák magyar monarchia című műből szerző szívessegéből átengedett részlet

régi Mérey család fészke, Kadarkut, a gróf Somssichoke, a dohánytenyészto Mike, hol gróf Somssich Imre mintá-ovóiskolában emelt emléket magának és bástyát a magyar nyelvnek; a gyönyörű magaslaton épült régi Hedrahely, veszedelmes lejtő utával, melyeket a Zselicben horhónak neveznek és Lad. Kastélyos helyek mind, melyekre ma is azt mondáná József császár: „Itt is egy uralkodó-társam lakik.“ Magyar- és Német-Ladra gondolva, méltó dolog ismetelve megemlékezni egykori földesuráról, a már két izben említett Czindery Lászlóról, ki a megyének alispánja s rövid ideig főispánja volt. A 25.000 holdnyi földdel bíró conservatív főur magyarladi kastélya, — épen ugy, mint a század elején Sárd és Nagy-Bajom, — találkozó helye volt Somogy értelmi világának rangkülöbség nélkül; az ott tisztázott eszméket s megbeszelt terveket az alispán erős keze valósította meg, kinek keze alatt nyíltak meg a közlekedési utak, keltek ki és nőttek meg az ut- és birtokszegelyező fasorok, a szabályozások, az erdőgazdasági, a birtokrendezési mozgalmak. Mindaz, a mi Somogyban szép és örvendetes van, összefügg a Czindery László nevével, ki nevet s ezzel együtt hazaszeretetet, közzjóra törekvő buzgóságát, nagy szívet és nagy vagyonát feláldozta nem nagy-

Nem a szabályok, hanem a becsületesség, a lelkiismeret tisztasága segíthetnek egyedül a bajokon. S ha ez hiányzik, keresni kell a hiányzó pótlására és eltiltsúlyozására más módokat. Ha a tőzsdén megbízásokat végző bankárok és üzerektől biztosítékot fog követelni a tőzsdébiróság, akkor segítve lesz a bajon s akkor a Lóriek és Ernyeiek s ki tudja kik, nem fogják a könnyelmű tőzsdé-játékosokat, oly könnyen a romlás karjaiba vinni.

A gimnázium elhelyezése.

Márczius 1-én.

Ma értesültünk arról, hogy a kultus ministerium a csurgói főgimnázium épületehöz újlag 40,000 forintot utalványozott. Tehát felemelte az építkezési segélyt 90,000 forintra.

Mint hogy a belső-somogyi református egyházmegye bizottsága által elfogadott terv szerint az építés 75,000 forintba kerül egy joggal remélhetjük, hogy a főgimnázium a városba bent leendő építve és nem a város háta megett.

Igazán eddig is a keserűség érzetével vettünk arról tudomást, hogy az építészeti bizottság oly kíméletlen vala Csurgó közönsége iránt, azon közönség iránt melynek kezdeményezése, áldozatkészsége nélkül Körmeny Sándor volt esperes óhaja, hogy gimnáziumunk 8 osztályú főgimnáziumma emeltessek, sohase történt volna meg.

A hála a pietás, kell hogy minden erkölcsi testületet, különösen egyházi testületet vezessen.

Most már elesett azon kifogás, hogy a telek vásárlásra nincs pénz.

Egy államilag segélyezett intézet felállítása nem tartozhatik az adófizető közönség és egy áldozatot hozott község kárával, s a felekezeti érdek nem nyomhatja el a község érdeket.

Andorka Gyula.

Műkedvelők szini-előadása Berzenczen.

Múlt hó 23-án a berzenczei polgári olvasókör a „Szarvas” vendéglő nagytermében saját könyvtárának gyarapítására táncvigalommal egybekötött oly sikerült szini-előadást rendezett, mely egyáltalán nem szorult a műkedvelőknek előlegezni szokott jóakaratra s elnezésre, hanem minden tekintetben kielégítette a legmesszebb terjedő igényeket is.

hatta örökök. Távolabb a Zselicztől ugyanezen vasut mentén a szépnépű Csököly, melynek nepe építkezéseiben úgy, mint viseletében legjobban megőrizte régi szokását. Itt láthatni hosszú sorban a faoszlopos tornáczu régi somogyi házakat; a széles kalapu, nagy rézgombos fehér mellényű, elelmes munkás polgárokat és meg munkásabb, deli viseletű asszonyaikat, kik evenként 150 métermázsá lenmagot szoktak eladni; a természetett lent házi használatra felszövik s csak a legallát (leg-alját) cserélik ki a háztartáshoz szükséges vidéki terményekert. Ezenkívül ügyesek a díszes kezimunkák minden nemében. Kezükből sok remek felszedés-es (ugyanaz, a mi a kalotaszegi varrottas) darab kerül a somogyi szalonokba és templomokba is, mert sok helyen a katedrák és szent asztalok is ilyenekkel vannak leterítve. A mily munkás a csökölyi asszony, öltözködése is ep oly kedves, szép és eredeti. Fején a ket gerézdű csipke fokótöt tenyernyi széles korona alaku fejszorító övedzi, melyről a halántékra két széles selyemszalag foly le s ehez egy galleralaku díszesen kivarrott fejszorító vég járul, mely a vállakat fődí.

Egy negyedik vonal Zákánytól fut vissza Szigetvár felé, a török időkben ismert vagy feledett erdei mellett a Dráva vonal-

Színre került: „Kis mama” Karczag Vilmos 1 felv. vigjátéka. — „Az iskolában” Porzsoit K. magánjelenete és Jagues Normand 1 felv. vigjátéka: „Varázslat”.

Az elsöben Fay Elvira k. a. adta háttasosan az emi való kis mamácskát. Vidofalvy Irma k. a. pedig a takaros szobaczi-czust. A magánjelenetben Kaufman Irma k. a. oly otthonosan mozgott, mintha nem első kísérletet, hanem 25 éves színésznői jubileum előadást mutatott volna be. A „Varázslat”-ban Handley Janka k. a. adta osztatlan tetszés és elismerés mellett a tábornoknet. Játéka valóban meglepő volt, oly igazán és ügyesen hozta színre nem könnyű szerepét, hogy a szemlelő közönség magam korabeli ifjai (?) is szívesen és az eredménybe vetett biztos reményvel ajándítottak volna fel neki magukat a fiatalításra médium gyanánt. A rendezőség nagyon ügyesen jart el akkor, midön a „varázslatot” hagyta mintegy piece de resistance-kép.

A férfi-szereplők is megállták helyeiket. Gróf Mihály urannyira természetihuen adta a bamba és faragatlan szolgát, hogy valódi egyenéséget illetöleg legjobb ismeröit is tevedésbe ejtette. Különös elismerés illelt az előadás forendezőjét dr. Schwarz Mihály orvos urat, kinek szakertelemmel parosult fáradhatlan tevékenysége biztosította jörészt az est sikerültet. Az előadást, melyet díszes s distingválta közönség látogatott táncz követte, mely szakadatlan jökédy mellett a reggeli órákig tartott.

S

H i r e k.

† **Albrecht főherczeg-gyász.** A halálban minden kiengesztelődést nyer, még az ellenszenv is. Ez az ismeretes mondás nálunk is külső kifejezést nyert. Albrecht főherczeg halál-hívére nálunk is kitűntek a gyászlobogót, a kir. járásbiróság, a főszozlabirói hivatal és a csendör-laktanya épületére. A csendörség felettes hatóságának utasítására tüzte fel a gyászlobogót s ugyanarra 24 óra alatt be is vonta. A járásbiróság és főszozlabirói hivatal épületére azonban valószínűleg nem „utasítás” folytán került, mert a temetés napjáig ott lobbogott a gyász-zászló, akár csak nagyjaink valamelyikének tiszteletére tüztek volna fel. Ugy tudjuk, hogy Albrecht főherczeg, a ki különben elismert osztrák hazafi s nagy katona volt, az osztrákok és a katonai hatóságok s ez-redek kötelesek gyászolni, nálunk Magyarországon azonban legalább „külsőleg” semmi fele hatóság nem öltött gyászt. Felesleges volt tehát városunkban is a tüntetés.

— **A csurgói kir. járásbiróság**hoz kinevezett jegyző Vegh István már megérkezett és elfoglalta helyét. Egyelőre a hátralekös hágyateki ügyeket fogja feldolgozni.

— **Revicky csendör százados** és Baksay csendör fohadnagy ellen a vizsgálatot, melynek alappját bizonyos asszonyi heccz képezte, bevégezte a katonai bíróság és leg-súlyosabb büntetést mérte rájuk, mi csak katonát érhet! Ugy a százados, mint a fohadnagy rangjától megfosztatott s állásuk-tól azonnal elmozdítottak; söt még nyugdíjukat is elvesztették. Baksay csendör hadnagy sok év óta szolgálta a megye köz-biztonsága ügyet s a zsvany-világban nem egyszer nagy érdemet szerzett a büntetettek kézrekerítésénél, söt életveszély között volt nem egyszer. A büntetés a legszigorubb, mi csak egy had-seregbeli tisztet sújthat. Ugy halljuk, hogy nyugdíjukért a Felseg kegyel-mét fogják kérni.

— **Altábornagy Káposvárott.** Sáy Gyvözö altábornagy febr. hó 20-án Kaposban idözött, megvizsgálván a kaposvári m. kir. honvéd zászlóaljkat s az ügykezelést. Az altábornagy távozása alkalmával elismerés-sel nyilatkozott ugy az általa észlelt rendes ügykezeles, valamint a Káposvárott fennálló társadalmi élet felöl.

— **Aranylakodalom.** Kovács József kályhás Káposvárott február hó 19-én ülte meg aranylakodalmit. 50 év elmúlt, hogy neje Horváth Katalinnal megesküdött. Az iparos hábar 73 éves, most is csinálja a szebbnél szebb kályhákat.

— **Pap választás.** Andorka János halálával megüresedett lelkeszi állásra lh. Berény evang. gyülekezete egyhangulag Borbély Gyulát jelölte. A választás ma fog végbe menni, a mikor Borbély Gyula, a ki már 2 év óta közmegelegedésre végzi a lelkeszi teendőket, valószínűleg egyhangulag fog el-választatni.

— **Képviselő-testületi ülés.** Az 1894. évi község birói és szegényalap számadásai febr. 27-en tartott képviselő-testületi ülésen felolvastattak s a számadások jóváhagyat-tak.

— **Márczius 15-ikén** a csurgói ipar-társulat Hegyi József ur vendéglőjében társas-vacsorát rendez; egy teríték ára 70 kr. Felhívom mindazokat, a kik erre igényt tartanak, de különösen az iparos- és keres-kedő urakat, valmint az iparos- és keres-kedő ifjuságot, hogy minél tömegesebben jelentkezzenek. — Jelentkezni lehet Hegyi József urnál márczius 13 ig. A társas-vacsorára hölgyek is jelentkezhetnek. — Tisztelettel

Hedasek Pál
ip. test. elnök.

mak. A palotás és vadas-erdős Berzencze, a Festetich grófok renetgei között Tarany, Bélavár, Vizvár, Babócsa és (Humerral szólva) a „jó lovat, szép asszonyt nevelő” Csokonya, Darány, Istvandi, — a Zrinyeiek utja ez itt, — fentebb a dolhanyteimesztés-ből meggazdagodott Szulok nemet nepe és meg tovább, egészen Szigetvár alatt kisebb községek, melynek nevet, az említett helyi szószármaztatás Szigetvár emlékezetes ostrom-mával hozza összeköttetésbe. Itt Dobsza, mely a dob-szótól vette volna nevet, holott a török idöknél régből név és telep; itt Pata, a hol a törökök kovácsai tanyáztak és lovakat patkoltak; Basal, a hol a kétségki-vül valami három lófarkas basa és Szulimán, a hol maga a nagy Szulejman sátorozott és meghalt; Végre Turbek, ez már igazi török siroktól vette nevet s a nagy szultán szive is itt van eltemetve, melynek őrzésére az utódok kegyelele kápolnát épített es — nem föleslegesen — állandó őrizetet rendelt. A kápolna mellett egy apró halmocsakkal elborított terület, mely ma is török temető nevet visel.

A sok neves és nevetlen fehér tornyos apró fala között a Csertői dombok alatt, hol Somogy végződik és kezdődik a baranyai panoráma, — emelkedik:

Szigetvár. Három torony, egy pár emeletes hazacska, egy igen hosszú fúteza, mögötte a vár s ezek háttérében jegenyefás major egy szép völgyben, hol a Zselicz bucsura tárja karját, mudezek távolból nézve összejátszó szépségben nyílnak ki. Festő lekeresi, hogy vaszonra lehelje, költő verse-nyezve röpködi körül, hogy elmondja éneké-ben, eposzban és elegiában, ódában és drámában azt, a mit mindenki tud és mind-dennap újra szeret hallani. Körner, Vörös-marty és mások, köztök első helyen az unoka, második Zrinyi Miklós, az első magy-ar epikus, a költő és hadvezér, nagyobb annal a kit megénekelt és nagyobb mind azoknál, a kiktől született.

A nagy szultán, a három világrész hódítója, Magyarország földhöz verője, ezen „szarkafészek” földülésával akarja elhárítani hódító utja bántó akadályát. Hetekig ostromolja sikeretlentül, míg bele nem hal a dolyfibe és kudarczba. A nagyvezér titkolja halálát és a holt padisáht sátra elé heye-zett trónra ülteti, mintha személyesen buz-dítaná csiggedt bajnokait a vég ostromra. Kell-e tovább mondani, a mit tud az egész világ? A kit hódolt szövetségesül gazdag ajánlatokkal híába kísértegetett a török, a tovább élni kevely bajnok arany dalmányba

— **A Somogy megyei** gazd. egyesület által rendezendő tavaszi lóvásárra annyi szép lovat jelentettek be (már 104 darabnál többet), hogy a legjobb reményeivel nezhettek az eredmény elé, természetesen ha elegendő vevő lesz, mire kilátás van.

— **A német átirat.** Említettük mult számunkban, hogy a pécsi ezred parancsnoksága járásbíróágunk vizsgálati bizárához egy bűnügyben német nyelvű megkeresést intézett, s hogy Hochreiter László aljársbíró a német megkeresést elintézetlenül vissza küldte. Az ezred parancsnok a vissza utasítás folytán az Igazságügy miniszternél tett panaszt, a minnek az lett a következménye hogy a vizsgáló bíró a német nyelvű megkeresés elintézésére utasított. Szép állapotok. Mit fogunk megérni a 19. század végén.

— **A berzenzei polgári olvasókör** által február hó 23-án rendezett művelődési színi előadással egybekötött táncvizsgálat kitűnően sikerült, amennyiben jókedv és hangulat volt mindvégig s a körnek mintegy 50 frt tiszta hasznót hozott. Ez alkalommal felülfizetni szívesek voltak: Gróf Festetics Tassiló ur ó exellentája 5 frt., Babochay László 2 frt 50 kr., özv. Csánk Jánosné urnó 1 frt 50 kr., dr. Szwarcz Mihály 1 frt 50 kr., Hám Ferencz, Schlegel Lőrincz, dr. Kovács Henrik, Salamon Ferencz (Csurgó), Bendekovics Adolf (Enying) Rumpelcsz Ferencz (Udvarhely), Deutsch N és Schmeidt Fülöp (Bács) 1—1 frt., özv. Fáy Ernőné urnó, Taiger Lajos, Kaufmann J. S., Kaufmann Albert, Handley Soma, Mautner Albert, Kien Henrik (Vizvár), Eglesz Peter, Tatárek Rezső (Háromfa), Pichler Gusztáv (Zdala), Stasny Lajos és Dienstenberger Lajos urak 50—50 krajczárt. A szíves felülfizetőknél, nem különben a közreműködő hölgyek és uraknak — kik nem kiméltek sem időt, sem fáradságot szerepeik betanulására — ez uton is köszönetét nyilvánítja a rendező bizottság nevében: Berzenzén, 1895. február hó 27-én. Dienstenberger Lajos r. b. titkár.

— **A berzenzei fiatalság** február hó 26-án egy rögtönzött jelműzést rendezett, amelyen legtöbben a berzenzei szokás szerint öltözött parasztleány-, menyecske- és legény ruhát öltöttek fel. Volt ezenkívül elzászi parasztleány-, kártyavető cigány leány-, zalamegyei parasztleány-, kéményseprő-, francia tábornok stb. stb. öltözék is. A vig társaság éjfelig együtt volt. — Most meg a márczius 15-dike méltó megünneplésére készül a berzenzei mulatni szerető közönség.

— **A járásbíróág** épülete kibővítésre vár. Most, hogy a fogalmazó személyzet egy jegyzővel szaporodott, csaknem lehetetlenné

vált a személyzet elhelyezése. Az épület már eddig is csak alig volt képes a személyzet befogadására. Ma azonban átalakítás vagy építkezés nélkül lehetetlenné vált az elhelyezkedés. Az új jegyző részére egyáltalán nincs helyiség. E tárgyban a kir. járásbíróág és az ügyvédi kar f. hó 1-én szűkebb körű értekezletet tartott s terveket állított össze, melynek alapján az épület talán kevés költséggel átalakítható és kibővíthető lenne. A mint halljuk az értekezlet megállapodása legközelebb a képviselőtestület elé kerül. Mindenesetre óhajtható volna, ha a halasztást nem tűró átalakítás a lehető leggyorsabban keresztül vitetnék, mert a késedelem sok kellemetlenséget fog okozni.

— **Az ihárosi önk. tűzoltó-egyletnek** 1895 február 23-án tartott táncvizsgálmára felülfizettek: ns. pallini Inkey József ur 9 frt 50 kr., Dämmert József 1 frt 50 kr., Bajcsi Pál 1 frt, Pozsegovics Ferencz, Ujváry Ferencz, Németh Sándor, Koller Károly, Horváth Antal, Varga János, Horváth Ferencz, Mészáros Pál, Singer M. 50 krt, Fülöp József 20 krt, melyért a nyilvánosság előtt őszinte köszönetet mond a rendezőség.

— **A fősorozás Csurgón** f. é. márczius hó 11., 12. és 13-án tartatik meg és pedig az első nap sorozás alá kerülnek az I-ső korosztályból 1 sorszámtól 230 sorszám alatt felvett hadkötelesek. A 2-ik napon 231 sorszámtól felvett I. korosztályú hadkötelesek végig és a II-ik korosztályból a 207. sorszámig, — a 3-ik napon a 207. sorszámtól az egész II-ik korosztály és az egész III-ik korosztály. Ezen kívül első nap lesznek megvizsgálva a család apák és a mult- és előző évi fősorozástól elmaradtak — t. i. az A. és B. alatt fölvettek — és második nap pedig az idegenek. — Polgári elnök dr. Hochreiter Kornél ügyvéd, polgári orvos dr. Ehn Kálmán járás-orvos lesz.

— **Időjárás.** Itt a tavasz, maholnap már jönni kellene a szalonkákunk s utánuk a fecskéknél hivatalosan hirdetni a hideg tél halálát. De mikor lesz ez az idén? Már kétségbe vagyunk esve, hogy solase lesz vége a télnek. Más években ilyenkor már fűtőrézse szántogatott a földműves gazda, most csaknem öles hó borítja a mezőt. Nem enged az idő semmit, még mindig erős hideg napok járnak, sőt néha-néha neki ered a hó is. Febr. 26-án egész éjjel s 27-én egész nap hullott alá a sűrű hó pelhely s 1 napra megakasztotta a közlekedést. Hátra van még Gergely nap. Ha a hagyományos szakálrázás az idén is bekövetkezik, úgy aligha szabadulunk meg márcziusban a rengeteg hótól.

— **Adósság mentes állami hivatalnokok.** Az új pénzügy-minister rendeletileg

felhívta a pénzügyigazgatókat, hogy mi hamarabb szerezzenek tudomást s tegyenek jelentést a hivatalnoki kar adósságairól. Az eladósodott hivatalnokok egy régibb rendelet alapján tartozásaink fizetésére szorítandók. A ki pedig továbbra is adósságot csinál, az ellen fegyelmi vizsgálat rendelendő meg. Hát hiszen szép ugy teoriában az intézkedés, hanem praxisban alig vihető ki. Sokkal helyesebb és a miniszterhez illőbb dolog volna ha egy kibocsátandó „rendeletben” az adósság-fizethetés lehetőségét mozdítaná elő a kegyelmes ur. Fűzetés-emeles kellene előbb, addig nem lesz adósságmentes hivatalnok.

— **A megugrott vigécz.** Valami Hahn Emil nevű vigécz Budapestről N.-Atádra jött s ott kinalgatta vegyeszeti tárgyait megrendelésre, ugy látszik jól érezte magát Atádon, mert épen tíz napot töltött el ott. A „Korona” vendéglőben volt jó szállás, délben és este pedig pompásan evett és ivott. Egyszerre csak eltűnt a vigécz, mintegy 50 frtszámlát hagyva fizetetlenül maga után. A barátságos vendéglős most ütheti a nyomát.

— **A barostelepi munkások** ismét életjeit adnak magukról. Bizonyos Novátnyi János nevű ismert szocialista munkás került a mult napokban Barostelepre. Novátnyi. — kit Pecséről szocialista tüzelmei miatt kitiltottak. — azzal kezdte Barostelepen működését, hogy egy kilencz oldalas kiáltványt adott ki s terjesztett a munkások között. A kiáltvány hosszasan fejtegeti a munkáskérdés megoldását s egy általános munkásszövetkezet alakítására tesz felhívást. A kiáltvány, mely Bács közönségéhez szól, elég tárgyilagos és ment minden izgatóságától. A kiáltványt az előjáróság beküldte a szigetvári járás főszolgabírójához. A barcsiak igen félnek attól, hogy az őszi munkás-mozgalom felújul. A félelem annál indokoltabb, mert a hosszú tél miatt a munkások keresete igen mecsökkenett s a tavaszra nagyobb követelményekkel fognak fellépni.

— **Agyonütötte a fa.** Sandon rövid idő alatt már második eset, hogy a favágás ember halálát okozott. Február 24-én Vajkisek János egy másik társával tölgytörzsköt fűrészelt. Vajkisek alul, társa a törzs fölött állva felül, huzta a nagy fűrészt. Midőn a törzs már ketté volt fűrészelve Vajkisek társa törzsről lejött s a hatalmas tölgyfa döngőt megerősítő ékezetet kiszedte. Ezen műtét alatt Vajkisek még mindig a törzs alatt állott várva, hogy társa mikor ad jelt a felre állásra. E közben a törzs lezuhant s a szerencsétlen Vajkiseket fejbe ütve maga alá temette. A favágók többen azonnal segítségére mentek s az eszméletlen állapotokban lévő Vajkiseket a törzs alól ki is szabadították. A gondatlan favágók azonban a helyett, hogy azonnal haza szállították s orvosi segélyben részesítették volna a megsérült embert, egész estig kint hagyták az erdőn s csak késő este vitték haza. Vajkisek az nap éjjel meghalt. 26-án boncolták s ejtették meg a vizsgálatot.

C s a r n o k.

Lucza széke

(vagy a cigányuló boszuja.)
(Folytatás.)

— Hát miért haragszik rám még most is, mikor én ártatlan vagyok?

— Mert még mindig kételkedik szerelmedben.

— De hát mit tegyek, hogy meggyőzzem az igazságról?

— Légy olyan, mint eddig voltál, az Isten kiderít mindent! . . . Mit hoztál a batyuban?

— Egy öltözet ruhát.

— Hüm, hüm! De sietős a Lucza dolga, vigyorg a cigányuló. Ugy látszik, jó kezekbe tettem le jövőnket. . . Magam sem siettetném jobban a dolgok fejlődését, mint a szép leány. —

öltözik, zsebjeit száz aranyakkal terheli, hogy a ki megöli, ne hiába fáradjon; a védett és már rommá égett vár kapujában szemközt támadva fogadja halálát s verével írja be nevét a Leonidások rövid jegyzékébe. Ott Napkelet sakálja az egy kis torony solyma egymásra borulnak, de az maradt felül, a ki elesett. Szulejmánnak lándzsátövel és vas czernával összevarrott palástját megtépte az idő, de Szigetvárnak e naptól fogva örökös ura lesz Zrínyi Miklós. Eszes, bátor, gazdag, hatalmas és hatalmaskodó faj, tulajdonságai a nyílt elme és bátorság, dacz és elszántság, hagyományos hűség és nagyra vagynás, az elődökből kiragyogva, fenyűket atlöveleik az egész fajra. Mihályra, ki szigetvári öcs-ét vere hullásával meglözte a mohácsi mezőn; Györgyre, a Miklós fiára; Miklósrá, a költő hadvezerre, a ki nagyobb valamennyinél; Peterre, a ki szerencsetlenebb valamennyinél; Ilonára, nemé diszére, a ferfilelkü asszonyra; és végsőt lobbanva kihamvad Ádámban és Jánosban. Korán halt mind, mint férfiak és tragikus halállal mind, mint a kik nagyot mertek.

A szigeti plebána szép templomának boltborulatán élénk jelenetekben vannak megörökítve a szigeti ostrom egyes részletei; maga a kirohanás jelenete pedig a Magyar

Nemzeti Muzeumban Krafft Péternek egy meghiátó és hatalmas, fölfogással alkotott festményében, mely ezer és ezer lenyomatban oszágSZerte el van terjedve. Egyéb emlékek sokáig nem volt más, legfeljebb Szigetvár dobszai utcajában az a kis kápolna, melynek homlokzati fülkéjében őt koponya, — ki tudja, kik viselték. — hirdette Zrínyi elestének állítólagos helyét. Most egy orosz-lán emlék áll Szigetvár fő terén, melyet a környék kegyelete emelt. Szellemibb emléket emelt a nagy bajnok egyik bajtársának végső unokája, Juranics László pécsi kanonok, ki a Zrínyi emléke megünneplésére alapítványt rendelt. Azóta ünnepe lett Szigetváron a szeptember 7-ke, melyre Szigetvár népe ünnepi gyászban gyűl fel, az áldozatra elszánt honszerelem buzdító szavait és lelkesítő dalait hallani. Ilyenkor az őrtorony falán egy sereg új név törli el a régieket. Rögtönzött nevjegyei a látogatóknak, kik eljöttek tisztelni a vár örökös uránál.

(Vége.)

— Kiről beszélsz öreganyám?
 — A mi végzetünkről.
 — Hát mi történik itt veled, mikor bocsájtanak szabadon, hiszen néped a határon túl készülődik új tanyát kesesni?
 — Rövid idő múlva együtt lehetünk ismét és akkor más veszi át tolem a törzsvezetést; fiatal erős kezekre kell bíznom. Azután a te sorsod is eldől leányom, de addig türeud kell a nehézséget, ami ránk szakadt. Hja, sorsát senki el nem kerülheti!
 De nem hiába Czippa az en nevem, szól önézettel a vén madre.
 — Mit is véhettem én sorsomnak, hogy annyi szegényt hozott rám, sóhajt a szegény kis Viala?

— Szegény gyermek te, az ártatlanoknak sokszor kell szenvedni az igazáért! Ha ártatlanok nem lennének, nem lehetne kideríteni a bűnt!... De közeleg az én boszúm órája is!... Ne felej gyermekem ha tehetetlen vén csontok látszom is, a sors engem szemelt ki, hogy ártatlan szenvedésemet megboszuljam.

Oh a sors jól osztotta ki köztünk a munkát. Én ki eszeltem a dolgot, a jegyző leánya az eszköz a kezemben. . . . Pedró a végzet!

— Egy szót sem értek öreganyám szavaidból!

— Nem is kell értened . . . te csak imádkozz, hogy az Isten megsegítsen engem és adjon erőt, egészséget, a kifozott terv kivételére, végrehajtására . . . mert akkor nekünk hasad a hajnal! . . . Most pedig hallgass rám. Hetenkint kétszer jöhetsz hozzám este meglátogatni, de mindig a legnagyobb titokban. Senkinek el ne áruld, senkivel szóba ne állj akárki kérdez, hogy mi járatban vagy? Ezt az üvegesét pedig tartsd magadnál s ha a jegyző leányával találkozol mond neki, hogy az én utasításom szeriut jártál el, mikor ezen üveg bájtalt elhoztad. Mert az van benne sunyorit a vén kuruzsló unokija fele, jól vigyázz rá, elne veszítsd.

— Istenem csak Pedróm számára is adhatnál, sóhajt a leánya. . . .

— Nehogy arra a gondolatra jöjj, hogy Pedróval itasd meg — mert rögtön halálfia lenne! Pislog a leány fele az öregasszony.

— Szent Isten, a halálfia?? Hát kinek szántad akkor, kinek a sorsát adtad a kezembe? Istenem, istenem ilyen bűnök tettel részesese?? Hiszen akkor én liaba imádkozom, könyörgöm többé, mert a teremto el fordul tolem, nyászörög kétségbe esve Viala. . . .

Érted is te azt! Nem azért cigánylegény Pedró, hogy neki is olyan bájtalt használjon, mint más közönséges halandónak. Különbén mit furakodsz te a sors és a végzet ele? Talán bizony féltesz valakit? van okod reszketni valaki életéért? Jól vigyázz! Nehogy öreganyád gyanuját is felköltsd! Most még hiszek! Tisztára moslak Pedró előtt, de ha vakon nem teljesíted óhajomat, le veszem a kezem rólad és akkor tudod, hogy elvesztel. . . .

— Könyörülj rajtam öreganyám és ne hagyj el, mindenben vakon, szónélkül engedelmesskedem, rimánkodik Viala Czippa ele rogyva. . . .

— Így van jól! Bizzál öreganyádban és nem lesz okod bánkódásra! . . . Léptek közelednek szedd össze magad. . . .

— Gyorsan szakadt fel az ajtó zára és Lucza perdült a vén cigányvő elé. . . . Itt van unokád? Hozott ruhát? . . . Mondtad neki, hogy bájtalt hozzon? Pergett a szó a jegyző lánya ajkáról. —

— Rendben van minden óhajod szeriut szép Lucza, csak te is szavadnak állj ám, mert mire unokám megegyyszer eljő, a bájtalt magával hozza. —

— Én is hoztam egy öltözet ruhát unokádnak, ime itt van cseréljük ki, de gyorsan, nehogy meglepjenek, mert a kisbíró rögtön itt lesz, hogy Vialát kikísérje a falból, neki sem szabad sajteni, hogy nem Vialát kíséri, hanem engem. . . .

— Hát én velem mi történik, tekint felijedten Viala!

— Semmi, te kis tudatlan! felveszed az én ruhámat és abban végig sétálhatsz

a falun, senki sem fog gyanukodni read és az orszáágut melletti ösvényen háboríthatlanul juthatsz övedhez . . . Érted? . . . Ha ismét jössz a hét végén a bájtaltal, akkor is sötétesen jöjj, ne hogy felismerjen valaki. A fejkendőt jól szemedre húzd, hogy arcodba ne tekinthessen senki. . . .

— Hát te Lucza, mikor kezded meg a kis szék készíteset, sandit a jegyző leány fele a kuruzsló???

Ma van december 13-ik; tehát meg ma éjjel . . .

— Nagyon jól van, mond elégedetten Czippa. Most mar nincs mitől tartani; mert mindkettőtököt elláttam igével Tegyetek a kiszabott parancsot, úgy amint az meglett írva a sors könyveben számotokra; fejezi be a kenetteljes szavait a ravasz asszony.

— Csitt, jön a kisbíró, int Lucza.

Nehézkes kopogással közeledett a kisbíró és „no kifecsegtetek magatokat?” lökte be az ajtót . . .

Lucza a cigánylány ruhájában szemére húzott fejkendővel szó nélkül kezet nyujtott Czippának és a kisbíró ele lépett, hogy engedje magát vezetetni az otromba felügyelő által, a falun keresztül az országutig . . . Viala pedig a jegyző leányának szép öltözékében alig mert mozdulni és esendesen lapult a falnak, hogy a kisbíró lámpája arcára ne világítson és lehajtott fővel indult az ajtó fele. . . .

— Oh, oh! Hát Lucza kisasszony is itt van e cigány fajzat mellett, edeskedik a kisbíró? Bizony nem érdemik meg, hogy úgy a pártfogásba fogadják őket, méltatlankodik az öreg Czippa fele.

— De sem Luczától, sem Czippától nem kapott választ, bezarja a börtön ajtaját és megcsipve a cigánylányt velt Lucza gömbölyű hajját — „nó menjünk te kis vad galamb,“ előre tuszkolja Luczát a lepesón fölfelé, hol megolelgetve, hol megotromba élceket mondogatva és érdes hahotával kíserve szavait. . . .

(Folyt. köv.)

Szaák Luiza.

Szerkesztői üzenetek.

— R. S. B. . . . t. Beválnak, alkalmilag közölve lesznek, köszönjük.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy április 24-én üzlet-helyiséget tek. dr. Mayerhofer Lajos orvos ur házába (a „Korona“ vendéglő mellett) helyezem át. Tisztelettel Vágó Gyula.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy lakatos műhelyemet április 24-én tek. Kohulechner Frigyes ur házába teszem át. Tisztelettel Vágó Lajos lakatos mester.

Kiadó lapfoglaladnos Vágó Gyula.

Hirdetések:

Értesítés!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Hagenmacher-féle **sörgyárak** főraktárát átváltam s ezért kepes vagyok **BUDAFOKI SALON SÖRT** házhoz kis eladásra **kis üveggel 15 kr. és nagy üveggel 20 krért adni.** 50 üveg egyszerre gyári áron kapható.

BÖGÁRI IGNÁCZ

a csurgói „Magyar Korona“ szálloda 99. 2-1. bérlője és sórraktáros.

ELSŐ TOKAJI COGNAC-GYÁR,

mely csak Tokajban létezik, állami kedvezményvel kitüntetve.

A magy. kir. kereskedelmi miniszterium felügyelete alatt.

Arany ermek: Paris, Bordeaux, Brüssel, Haga, London, Berlin, Chicágó.

1894. Bécsi nemzetközi kiállításon díszoklevél, mint legnagyobb kitüntetés. Óvakodjunk értéktelen utánzásoktól.

Valódi tokaji Cognac Tokajból.

Csakis ezen

Tokaj város

c z i m e r é v e l

valódi borkivonat

Főraktár: továbbá kapható:

Plachner Manó gyógyszerész urnál. KASZTL BERTALAN urnál, AIGNER GEZANÉ SCHWARCZ R.

és minden jobb fűszer és csemege kereskedésben.

96. 10-3